

Сабақтың тақырыбы:

***МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВ
«МЕН ЖАСТАРҒА СЕНЕМІН»***

Қазақ тілі пәні мұғалімі: Алдабергенова
Жұлдызай Мұратқызы

Сабақтың мақсаты:

Білімділік: Балаларды Мағжан Жұмабаевтың өмірімен, шығармашылығымен, жаңа сөздермен таныстыру, өлеңнің мазмұнын, мағынасын ұғындыру. Өлеңді мәнерлеп оқып, өлеңге тоқталу.

Дамытушылық: Өлеңді тыңдау, оқу, өлеңнің мазмұн-мағынасы туралы сөйлеу арқылы оқушылардың әдеби тілін дамыту, сын тұрғысынан ойлап, салыстыруға баулу.

Тәрбиелік: Адамгершілік ізгі қасиеттерге, ұлтжандылыққа тәрбиелеу.

Танымдылық: Өлеңмен жұмыс жүргізе отырып, жас адам қандай болу керек екенін таныту.

Сабақтың түрі: жаңа сабақ

Сабақтың типі: жаңа сабақты меңгеру

Сабақтың әдістері : түсіндірме, сұрақ-жауап, ойландыру, жаттықтыру, көрнектік әдістері.

Сабақ көрнекілігі: Мағжан Жұмабаевтың портреті, слайд, сөзжұмбақ, жаңа сөздер,

Жұмыс түрлері: жеке, жұптық, топтық.

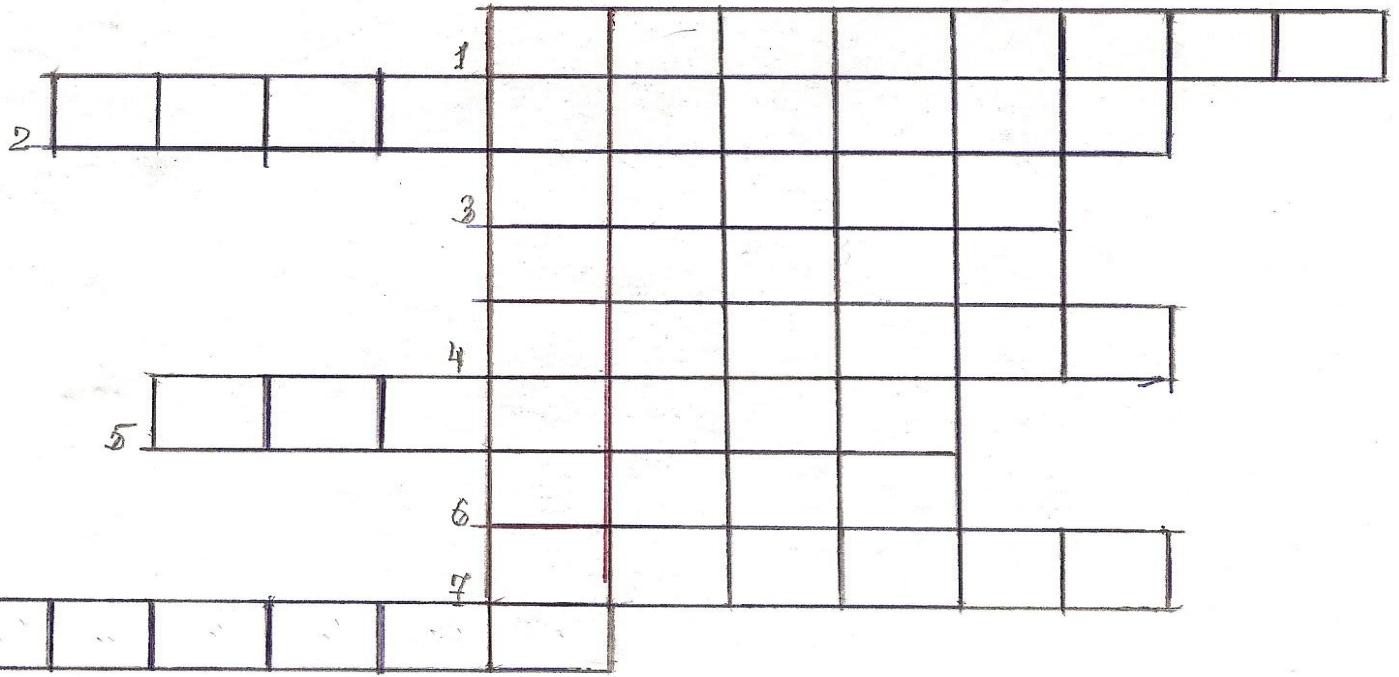
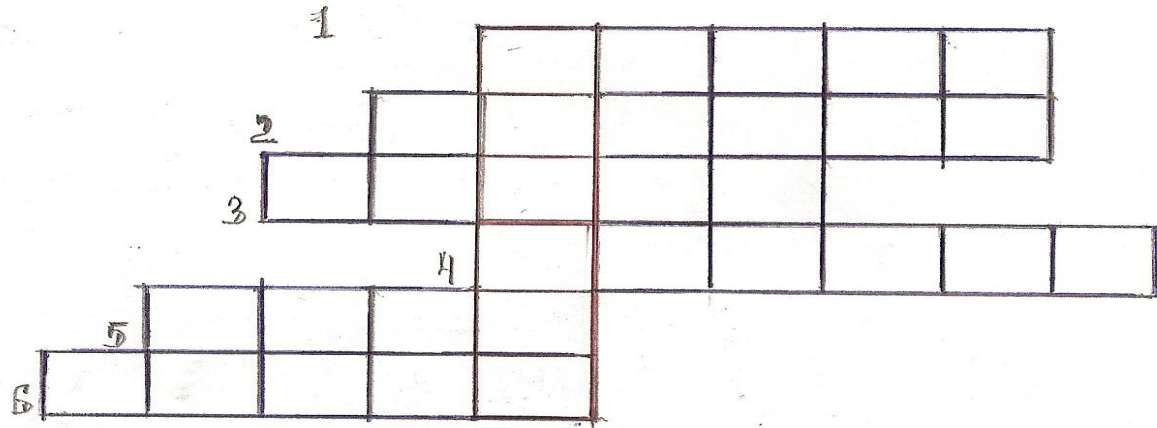
Пәнаралық байланыс: қазақ тілі, орыс тілі, тарих

Сабақтың барысы:

Сәлеметсіздер ме, балалар?! Отырыңдар.
Балалар, асық ойнау үшін ең бастысы, не болу керек? Иә, асық,
менің қоржынымда асық көп. Балалар асық ойнағыларың келе
ме? Олай болса. Әрбір тапсырма орындаған сайын, бір-бір
асықтан аласыңдар. Сабақ соңында асық санына қарай
бағалайтын боламын. Біз алдын ала екі топқа бөліндік.
Топтың атын анықтау үшін топ басшылары асық таңдайды.

1 топ – Тапқырлар

2 топ – Мергендер

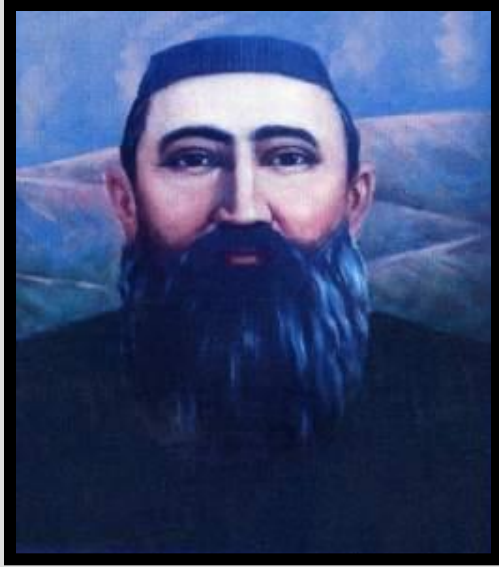

1893-1938

Қазақ әдебиетінің бес арысы

дәулетті адам болған. Анасының есімі – Гүлсім. Мағжан ауыл молдасынан сауатын ашып, 1905 –1910 жылдары Қызылжардағы (Петропавл) №1 мешіт жанында белгілі татар зиялысы, мұсылман халықтарының азаттығы жолында күрескен М.Бегишевтің ұйымдастыруымен ашылған медреседе оқыды. Медреседе Бегишектен Шығыс халықтарының тарихынан дәріс алды, қазақ, татар әдебиеттерін, Фирдоуси, Сағди, Хафиз, [Омар Һайям](#) Атасы – Жұмабай қажы. Әкесі Бекен саудамен айналысқан дәулетті адам болған. Анасының есімі – Гүлсім. Мағжан ауыл молдасынан сауатын ашып, 1905 –1910 жылдары Қызылжардағы (Петропавл) №1 мешіт жанында белгілі татар зиялысы, мұсылман халықтарының азаттығы жолында күрескен М.Бегишевтің ұйымдастыруымен ашылған медреседе оқыды. Медреседе Бегишектен Шығыс халықтарының тарихынан дәріс алды, қазақ, татар әдебиеттерін, Фирдоуси, Сағди, Хафиз, Омар Һайям, [Низами](#) Атасы – Жұмабай қажы. Әкесі Бекен саудамен айналысқан дәулетті адам болған. Анасының есімі – Гүлсім. Мағжан ауыл молдасынан сауатын ашып, 1905 –1910 жылдары Қызылжардағы (Петропавл) №1 мешіт жанында белгілі татар зиялысы, мұсылман халықтарының азаттығы жолында күрескен М.Бегишевтің ұйымдастыруымен ашылған медреседе оқыды. Медреседе Бегишектен Шығыс халықтарының тарихынан дәріс алды, қазақ, татар әдебиеттерін, Фирдоуси, Сағди, Хафиз, Омар Һайям, Низами, [Науаи](#) секілді шығыс ақындарының дастандарын оқып үйренді.

[1910](#) 1910 – [1913](#) 1910 – 1913 жылдары [Уфа](#) қаласындағы “*Ғалия*” [медресесінде](#) медресесінде білім алды. Ибрагимовтің көмегімен [1912](#) медресесінде білім алды. Ибрагимовтің көмегімен 1912 жылы [Қазан қаласындағы](#) Кәрімовтер баспасында “*Шолпан*” атты тұңғыш өлеңдер жинағы басылып шығады. [1913](#) атты тұңғыш өлеңдер жинағы басылып шығады. 1913 – [1916](#) атты тұңғыш өлеңдер жинағы басылып шығады. 1913 – 1916 жылдары Омбы мұғалімдер [семинариясында](#) оқыды.

[1918](#) 1918 – [1919](#) 1918 – 1919 жылдары Петропавл уездік земство басқармасында қызмет етті. 1919 – [1923](#) жылдары Ақмола губерниялық “*Бостандық туы*” газетінде, “*Шолпан*”, “*Сана*” журналдарында, “*Ақжол*” газетінде қызмет істеп жүріп, халық ағарту жұмысына белсене араласады. Сол кезеңде қалың қауымға таныс поэмасы “[Батыр Баянды](#)” жазып, жарыққа шығарады.

[1923](#) 1923 – [1927](#) жылдары Мәскеуде Жоғары әдебиет-көркемөнер институтында оқиды.

[1927](#) 1927 – [1929](#) 1927 – 1929 жылы [Бурабайда](#) 1927 – 1929 жылы Бурабайда, одан соң [Қызылжарда](#) оқытушылық қызметтер атқарады.

1929 жылы Жұмабайұлы “*Алқа*” атты жасырын ұйым құрғаны үшін деген айыптаулармен

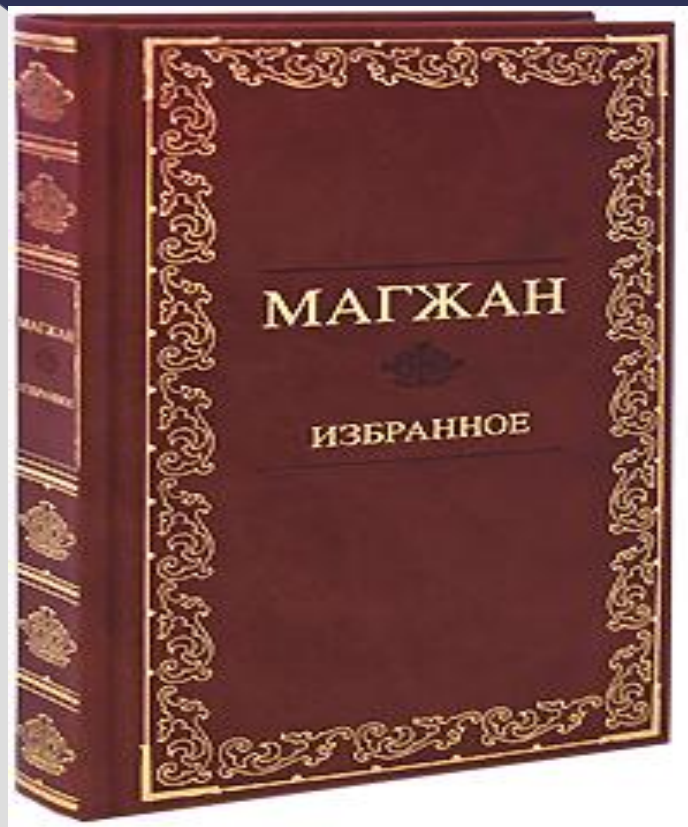
Мағжан Жұмабаевтың шығармалары

Өлеңдері: “Жарыма”, “Есімде... тек таң атсын”, “Жаралы жан”, “Мен жастарға сенемін”, “Күншығыс”, “Айға”, “Жер жүзінде”, “Тез барам!”, “Түркістан”, “Алыстағы бауырыма”

Поэмалары: “Қорқыт”, “Батыр Баян”, “ Қойлыбайдың қобызы”, “Тоқсанның тобы“

Әңгімесі: Шолпанның күнәсі.

Аудармалары: Сұңқар жыры, Жұртын сүйген жүрек , Бала, Темірбай.

Сендердің мақсаттарың алфавиттік рет
бойынша буындарды жинау

Тар-Б,мін – Д,мен – А,ға – В, жас – Ә,
не- Ғ,се – Г

Сонымен,балалар, қандай өлең шықты?

ЖАСТАР

```
graph TD; A[ЖАСТАР] --- B[Ұлттың үміті]; A --- C[Ақылды, айбынды]; A --- D[Білімді, жігерлі];
```

Ұлттың үміті

Ақылды,
айбынды

Білімді, жігерлі

Мен жастарға сенемін

Арыстандай айбатты,
Жолбарыстай қайратты.
Қырандай күшті қанатты —
Мен жастарға сенемін!

Көздерінде от ойнар,
Сөздерінде жалын бар.
Жаннан қымбат оларға ар,
Мен жастарға сенемін!

Жас қырандар — балапан,
Жайып қанат ұмтылған.
Көздегені көк аспан,
Мен жастарға сенемін!

Жұмсақ мінез жібектер,
Сүттей таза жүректер.
Қасиетті тілектер —
Мен жастарға сенемін!

Тау суындай гүрілдер,
Айбынды алаш елім дер,
Алтын Арқа жерім дер,
Мен жастарға сенемін!

Қажу бар ма тұлпарға,
Талу бар ма сұңқарға?!
Иман күшті оларда,
Мен жастарға сенемін!

Алаш — айбынды ұраны,
Қасиетті құраны.
Алаштың олар құрбаны,
Мен жастарға сенемін!

Өлеңмен жұмыс:

А) Мұғалім мәнерлеп оқиды.

Балалар, мен мәнерлеп оқимын,
ал сендер мұқият тыңдап, дауыс-
тап оқуға дайындалыңдар.

Ә) Мәнерлеп оқу (әр топтан бір
оқушыдан шығып өлеңді мәнерлеп
оқиды)

Б) Сөздікпен танысу.

Айбатты – грозный

Қайратты – энергичный

Көздерінде от ойнар – на глазах пылающий огонь

Жаннан қымбат оларға ар – честь для них дороже жизни

Мен жастарға сенемін – я верю молодым

Тізбектеп оқу

Пармен оқу

В) Түсініксіз сөздермен танысу

Балалар, бұл өлеңде қандай түсініксіз сөздер кездеседі,
сөздерді қарындашпен сызыңдар.

Жалын – пламя

Жайып – расправив

Ұмтылған – стремится

Көздегені – наметил

Мұғалім оқиды

Хормен оқу

Г) Өлеңді талдау (әр топқа 2 шумақтан беру)

1 топ – сын есімдерді,
зат есімдерді табу

2 топ – көптік жалғауды,
етістіктерді табу

Әр топқа 2 сұрақтан беріледі, сұрақтарға жауап берулерің керек.

1 топ

1. «Мен жастарға сенемін» авторы кім?
2. Ақын жастарды неге теңеген?

2 топ

1. Ақын неліктен жастарға сенеді?
2. Ол неше жасында мектепке барады?

ЖАСТАР

Бағалау:
Асықтарды санау

Үй жұмысы:
Өленді жаттау 142 бет

Сабағымыз аяқталды
Сау болыңыздар!